

OBS! Testen kommer längre ner på sidan, då den är sammanfogad

Svenska klimatbovar ska omvändas

ENERGIOMSTÄLLNING Cementa och Fortum Värme är i dag ett par av Sveriges största utsläppskällor av växthusgaser. Om mindre än 15 år kan de vara klimatneutrala. Men om svenska företag ska lyckas ställa om till klimatvänligare produktion krävs det att politiker levererar, enligt företag som SvD Näringsliv har talat med.

Världens ledare samlas i veckan i Paris för politiska förhandlingar om ett nytt globalt klimatavtal. Bland svenska företag och industrier sätter nu stort hopp till ett starkt avtal med bindande åtaganden för länder i hela världen.

–Sverige måste vara i balans med resten av världen. Annars är risken synnerligen överhängande att produktionen flyttar utomlands och att svenska konsumenter får betydligt mer klimatovänliga produkter än idag, säger Stefan Samuelsson, chef över benzinstationsverksamheten på Stl.

I dag omfattas hundratals svenska företag av EU:s handel med utsläppsrätter. En genomgång av utsläppen inom EU:s handelssystem visar att de tio företag med störst klimatpåverkan i Sverige tillsammans står för högre utsläpp än alla landets personbilar. Förra året uppgick utsläppen från de tio bolagen till 14,8 miljoner ton koldioxid-ekvivalenter.

I år har EU-kommissionen presenterat ett förslag till reformering av handelssystemet efter år 2021 för att ytterligare stärka företagens incitament att minska utsläppen. Men flera svenska företag är oroliga över att deras konkurrenssituation på världsmarknaden kommer att påverkas negativt. För att öka möjligheterna att behålla svensk och europeisk konkurrenskraft finns nu stora förhoppningar om att länka ihop EU:s system med ett kinesiskt och ett amerikanskt system.

–Inga av våra konkurrenter finns inom EU:s handel för utsläppsrätter. Ju högre pris på utsläppsrätter, ju högre skatter eller pålagor, desto mindre medel har vi att avsätta för forskning och utveckling på det här området. Vi vill minska vårt koldioxidavtryck men det kräver finansiering, säger Stefan Savonen, energiansvarig på LKAB.

Flygbolaget SAS kommer nästa år att köra fler flygplan med del-

vis förnyelsebart bränsle. Målet är att minska utsläppen per betalande passagerarkilometer med 20 procent fram till 2020 jämfört med 2010. I samma storleksordning ska den statliga gruvjätten LKAB minska sitt koldioxidavtryck. Men Stefan Savonen anser att det finns möjlighet att gå betydligt längre – och göra företaget klimatneutralt i framtiden.

–Om vi får ett fungerande globalt handelssystem som hjälper oss finns den möjligheten mellan år 2030 och 2050, men själva klarar vi inte av att göra det, säger han.

Även Stefan Samuelsson på Stl säger att företaget är redo för en omställning, och gärna vill ligga i framkant, men att det kräver tydliga styrmedel.

–Vår ambition är att vårt raffinaderi en dag ska producera enbart biobränslen. När den dagen kommer beror helt på politikerna, säger han.

Cementa och Fortum Värme har mål om att bli klimatneutrala redan till 2030. Även de talar om behov av samarbete och morötter från staten.

SvD 2 grader ➔

PODD SvD satsar under superklimatåret 2015. Lyssna på SvD 2 grader med programledarna **Jenny Stiernstedt** och **Peter Alestig** med aktuella gäster. Gå in på SvD.se/om/svd-2-grader eller gå in på iTunes podcaster och sök "SvD 2 grader".

–Det är en tajt linje helt klart. På energisidan ser jag tekniska möjligheter att komma i mål. På den processrelaterade sidan kommer vi att behöva att flera industrier och staten går ihop och trycker på utvecklingen framåt, säger Arvid Stjernberg, teknisk direktör på Cementa.

För att nå målen räknar företagen många gånger med att klimatkompensera och genomföra geologisk lagring av koldioxid, genom så kallad CCS-teknik. Det sistnämnda är en teknik där koldioxid från exempelvis cementindustrier och stålverk lagras djupt under markytan eller havsbotten.

Tekniken är ännu under utveckling och infrastrukturen för att få den på plats riskerar att i sig vara energikrävande, men bland andra FN:s klimatpanel IPCC har talat om geologisk lagring av koldioxid som en nyckel för att nå viktiga klimatmål.

Fortum Värme, samägt mellan Fortum och Stockholms stad, räknar med draghjälp från ett antal datorhallar för att klara målet.

–Lyckas vi locka fler datorhallar till Stockholm kommer vi definitivt se att kolet kan avvecklas väsentligt tidigare än 2030. Stockholm stad kan i sin roll som stadsplanerare samtidigt bidra genom att skapa förutsättningar för omställningen, säger Ulf Wikström, hållbarhetschef på Fortum Värme. Han vill se ett högre pris på koldioxid.

–Svenska företag kan bära ökande kostnader, om de är konkurrensneutrala. Med ett globalt handelssystem i ryggen som tydliggör att koldioxidutsläpp från fossila bränslen kommer att kosta allt mer kommer takten i omställningen definitivt öka, säger Ulf Wikström.

EMMYLOU TUVHAG

emmylou.tuvhag@svd.se